

Išrašas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ PASITARIMO PROTOKOLAS

2015 m. lapkričio 18 d. Nr. 63

7. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų įgyvendinimo I–III ketvirčių pažangos ataskaitos

1. Atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų įgyvendinimo I–III ketvirčių pažangos ataskaitą (pridedama).

2. Pasiūlyti ministrams sustiprinti Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo stebėseną ir veiklos analizę, siekiant laiku nustatyti vėluojamus įgyvendinti pažangos darbus, šio vėlavimo priežastis ir imtis veiksmų siekiant jas pašalinti ir užtikrinti, kad būtų laiku įgyvendinti Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetiniai pažangos darbai.

3. Pavesti energetikos ministrui, finansų ministrui, krašto apsaugos ministrui, švietimo ir mokslo ministrui ir vidaus reikalų ministrui užtikrinti, kad būtų sparčiau įgyvendinami vėluojantys Vyriausybės 2013 metų (2 darbai), 2014 metų (2 darbai) ir 2015 metų (7 darbai) veiklos prioritetų įgyvendinimo pažangos darbai.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2015 m. lapkričio 18 d. pasitarimo sprendimo
(protokolo Nr. 63, 7 klausimas)
priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2015 METŲ VEIKLOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMO I–III KETVIRČIŲ PAŽANGOS ATASKAITA

I. EKONOMIKOS AUGIMAS, UŽIMTUMO IR SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMAS

Lietuvos ūkio konkurencingumo didinimas užtikrinant aukštą investavimo lygį, ypač į regionus, ir modernizuojant pramonę

Pasaulio banko tyrimo „Doing Business 2016“ duomenimis, Lietuva bendrame 189 pasaulio šalių reitinge pagal verslo sąlygas iš 24 vietos pakilo į 20 (Latvija – 22, Estija – 16, Lenkija – 25 vietoje). Palyginti su Europos Sąjungos (ES) valstybėmis narėmis, Lietuva užima 8 vietą. Didžiausią pažangą Lietuva padarė turto registravimo srityje – iš 9 vietos pakilo į 2 vietą, sutarčių vykdymo srityje – iš 14 vietos pakilo į 3, verslo pradžios srityje – iš 11 vietos pakilo į 8, prisijungimo prie elektros tinklų srityje – iš 105 vietos pakilo į 54 ir smulkiųjų investuotojų apsaugos srityje – iš 78 vietos pakilo į 47 vietą.

Pasaulio ekonomikos forumo paskelbtame 2015–2016 m. konkurencingumo tyrime Lietuvos konkurencingumas tarp 140 šalių pakilo net 5 pozicijomis – iš 41 į 36 vietą – ir pasiekė aukščiausią kada nors turėtą poziciją. Tam turėjo įtakos Vyriausybės priimti sprendimai, mažinantys biurokratinę naštą verslui, tam tikrų perteklinių reikalavimų pradedantiesiems verslininkams atsisakymas.

Lietuva 2015 m. birželį buvo oficialiai pakviesta pradėti derybas su Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) dėl narystės šioje organizacijoje. 2015 m. liepos 8 d. EBPO Taryba patvirtino Lietuvos stojimo veiksmų planą. Paskelbus šį planą, prasidėjo oficialus Lietuvos stojimo į EBPO procesas. Kvietimas dėl narystės rodo, kad Lietuva tarptautinėje erdvėje matoma kaip patikima, ekonomiškai išsivysčiusi ir stabili šalis.

2015 m. spalio 22 d. Vyriausybės vadovas Algirdas Butkevičius su darbo vizitu lankėsi EBPO būstinėje, čia kartu su organizacijos Generaliniu Sekretoriumi Angelu Gurría aptarė Lietuvos pažangą derybose dėl narystės. Ministro Pirmininko teigimu, narystė EBPO yra Vyriausybės prioritetas ir visos Lietuvos žmonių interesas. Lietuvos narystė EBPO, vienijančioje 34 aukšto ekonominio išsivystymo valstybes, didins Lietuvos konkurencingumą, patrauklumą užsienio investuotojams, užtikrins valdymo reformas, sudarys sąlygas augti ekonomikai, valstybės ir jos piliečių gerovei.

Pagal 2007–2013 metų ES fondų veiksmų programas 2015 m. III ketvirčio pabaigoje buvo vykdomi ar baigti įgyvendinti 8 314 projektų, kurių bendra vertė – 9,2 mlrd. eurų. **Projektams paskirstytos visos 2007–2013 metų veiksmų programose numatytos ES lėšos, o investuota ir pripažinta tinkamomis deklaruoti Europos Komisijai (EK) – 95 proc. ES lėšų.** Projektai turi būti baigti įgyvendinti iki 2015 m. pabaigos.

Valstybės biudžete 2014–2020 metų ES struktūrinių fondų veiksmų programai įgyvendinti 2015 m. numatyta 476 mln. eurų ES fondų ir valstybės biudžeto lėšų. **Iki 2015 m. III ketvirčio pabaigos suderintos 146 priemonės (iš jų 93 priemonės patvirtintos), joms paskirstyta 4,9 mlrd.**

eurų, t. y. 73 proc. veiksmų programai 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu skirtų ES fondų lėšų.

Per šį ataskaitinį laikotarpį pritraukta 18 investicijų projektų, pagal juos numatoma sukurti 1 607 naujas darbo vietas (iš jų 14 TUI projektų yra aukštos ir pridėtinės vertės, numatantys 1 417 darbo vietų sukūrimą). Pagal teritorinį projektų pasiskirstymą 7 projektus iš 18 pritrauktų investicijų projektų, pagal kuriuos numatoma sukurti 515 darbo vietų (iš jų 3 TUI projektai yra aukštos ir pridėtinės vertės, numatantys 328 darbo vietų sukūrimą), planuojama įgyvendinti Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje, Pabradėje, Naujojoje Akmenėje ir Plungėje, kitus 11 projektų – Vilniuje (vienas projektas priskirtinas prie sumanios specializacijos krypties – pagal jį bus sukurtos 25 darbo vietos).

1 pav. Teritorinis investicijų projektų paskirstymas
Šaltinis – Ūkio ministerija

Siekiant palengvinti ir užtikrinti tinkamą kvalifikuotų specialistų, norinčių įsisteigti ar laikinai ir tik kartais teikti paslaugas, judumą ES, parengtas ir Seimui pateiktas Lietuvos Respublikos eglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas.

Siekiant paskatinti mažų ir vidutinių įmonių investicijas į inovatyvios gamybos ir (ar) inovatyvių paslaugų verslo pradžia ir plėtrą, buvo paskelbtas priemonės „Regio Invest LT+“ kvietimas. Pagal jį gautos 152 paraiškos, 19 projektų skirtas 28,92 mln. eurų finansavimas. Finansuojant bus skatinamos įmonių investicijos į naujų gamybos technologinių linijų įsigijimą ir įdiegimą, esamų gamybos technologinių linijų modernizavimą, modernių ir efektyvių technologijų diegimą paslaugų sektoriuose, taip pat bus siekiama užtikrinti šių gamybos ir paslaugų teikimo pajėgumų veikimą.

2015 m. liepą Pasaulio prekybos organizacija (PPO) paskelbė apie pasiektą susitarimą dėl Informacinių technologijų susitarimo (ITA) atnaujinimo derybų dėl liberalizuojamų produktų sąrašo užbaigimo. Prekybos IT produktais liberalizavimas ne tik užtikrina palankų rinkos atvėrimą Lietuvos gamintojams ir eksportuotojams, bet ir turi teigiamą įtaką technologijų plėtrai ir jų prieinamumui, produktyvumo, inovacijų ir ekonomikos augimui. Susitarimas bus tvirtinamas PPO ministrų konferencijoje 2015 m. gruodžio 15–18 d.

Organizuota 115 verslo misijų / verslo forumų į užsienio valstybes, aukštų pareigūnų ekonominės diplomatijos vizitai, surengti seminarai Lietuvos verslui apie verslo plėtros galimybes Kazachstane, Indijoje, Irane, Mongolijoje ir Nepale. Siekiant paskatinti įmones ieškoti naujų užsienio rinkų, organizuoti eksporto klubai, kurių metu pristatytos eksporto plėtros galimybės Vokietijoje,

Brazilijoje, Jungtiniuose Arabų Emyratuose ir Saudo Arabijoje. Lietuvos įmonės dalyvavo 23 tarptautinėse parodose ir mugėse.

Organizuoti Kinijos Liaudies Respublikos delegacijos vizitai dėl galvijų ir pieno produktų eksporto į Kiniją, taip pat įvyko Irano inspekcinis vizitas dėl jautienos eksporto. JAV atsakingai institucijai išsiųstas papildytas klausimynas dėl kiaušinių produktų, Taivano – dėl paukštienos eksporto, Kinijos – dėl jautienos eksporto, su Alžyru derinami veterinarijos sertifikatai, reikalingi mėsos, mėsos produktų ir pieno produktų eksportui.

2015 m. spalio 30 d. gautas oficialus patvirtinimas, kad Lietuva įtraukta į šalių, galinčių eksportuoti į JAV mėsą ir jos produktus (jautiena, kiauliena, veršiena, avienna ir ožkiena), sąrašą. 9 Lietuvos mėsos perdirbimo bendrovėms gavus leidimus eksportuoti produkciją į JAV, pirmieji lietuviški mėsos produktai JAV pasieks po mėnesio.

Siekdama tapti naujojo Šilko kelio tranzito grandinės dalimi ir tam naudoti savo transporto ir logistikos potencialą (Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, geležinkelius, konteinerinius traukinius „Vikingas“, „Saulė“, Kauno ir Klaipėdos laisvųjų ekonominių zonų, Vilniaus ir Kauno įvairiarūšius terminalus, oro uostus ir kitus objektus), Lietuva per vizitus, konsultacijas, susitikimus ir verslo forumus prisistatė kaip patikima ir perspektyvi transporto koridoriaus su Azija plėtros partnerė. Ypatinga svarba ir dėmesys teikiami bendradarbiavimui su Kinija, aktyviau bendradarbiaujama su Kazachstanu.

Pasiekta reikšmingų rezultatų ES derybose dėl laisvosios prekybos susitarimų su trečiosiomis šalimis. Rugsjūtį paskelbta apie politiniu lygiu baigtas derybas dėl ES susitarimo su Vietnamu. Derybose dėl susitarimo realizuoti Lietuvos interesai dėl subalansuoto rinkos atvėrimo ir Lietuvos pramonei jautrių produktų apsaugos. Susitarimas užtikrins rinkos atvėrimą Lietuvos gamintojams, ieškantiems alternatyvių eksporto rinkų, ir nustatys palankesnes sąlygas apsirūpinti reikalinga žaliava.

Užtikrinant valstybės institucijų ir verslo veiksmų koordinavimą, toliau plėtotą Ekonominės diplomatijos tarybos veikla: apsvaistytas ir patvirtintas prioritetinių Lietuvos ekonominio bendradarbiavimo rinkų sąrašas, ekonominės diplomatijos vizitų planas, aptarti Lietuvos eksporto plėtros 2014–2020 m. gairių atnaujinimo, ekonominio atstovavimo užsienyje optimizavimo, specialiųjų atašė veiklos efektyvumo didinimo, ekonominės diplomatijos vizitų koordinavimo ir kiti klausimai.

Sėkmingai užbaigti didžiausio Lietuvos istorijoje investicinio projekto „Rail Baltica“ geležinkelio statybos darbai atkarpoje nuo Lietuvos ir Lenkijos sienos iki Kauno. 2015 m. rugsjūčio 27 d. įvyko bandomasis keleivinis reisas iš Balstogės (Lenkija) į Kauno geležinkelio stotį. Tarptautinėje „Rail Baltica“ 120 km ilgio atkarpoje buvo nutiesta nauja europinio standarto vėžė (1 435 mm pločio), o šalia jos atnaujinta esama rusiško standarto geležinkelio linija (1 520 mm). Visoje trasoje iš viso paklota 233 km naujų bėgių 1 435 mm ir 1 520 mm pločio keliams, įskaitant kelynus stotyse. „Rail Baltica“ atkarpoje Lietuvos teritorijoje iš viso sutvarkyta, įrengta ir pastatyta: 19 tiltų ir 4 viadukai, 108 iešmai, 40 pervažų, 98 pralaidos, 10 geležinkelio stočių ir 20 peronų. 2015 m. liepą ES valstybės narės pritarė EK pasiūlymui iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės fondo skirti daugiau nei 500 mln. eurų „Rail Baltica“ projekto pirminiam etapui visose trijose Baltijos šalyse įgyvendinti.

Valstybinė geležinkelio inspekcija su Lenkijos ir Latvijos nacionalinėmis saugos institucijomis pasirašė tarpusavio atitinkamo bendradarbiavimo susitarimus dėl bendrai vykdomų geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklos patikrinimų. Įgyvendinant susitarimų nuostatas, bus mažinama administracinė našta ūkio subjektams – sudarytos galimybės išvengti dvigubo tos pačios veiklos tikrinimo (Lietuvoje ir Latvijoje / Lietuvoje ir Lenkijoje), tiesiogiai keistis saugai būtina informacija apie atitinkamas geležinkelio įmones (vežėjus), numatyta galimybė keistis informacija apie jų valstybėje sertifikuotus techninius prižiūrėtojus, jų patikrinimų planus ir patikrinimų rezultatus.

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija šiuo metu vykdo uosto geležinkelių rekonstrukciją, per kurią bendrovės teritorijoje bus nutiesta apie 4 km papildomų vidaus geležinkelių. Tai leis dar labiau pagerinti krovinių priėmimą geležinkelio sąstatais ir veiksmingiau išnaudoti uosto krovos pajėgumus.

Patvirtintos 5 didžiųjų miestų integruotos teritorijų plėtros programos ir 10 regionų tikslinėmis teritorijomis pripažintuose mažuose ir vidutiniuose miestuose (savivaldybių centruose ir miestuose nuo 6 iki 100 tūkst. gyventojų) integruotos teritorijų plėtros programos. Atsižvelgiant į tai, projektinius pasiūlymus pateikė Alytaus miesto, Marijampolės, Mažeikių rajono, Telšių rajono, Tauragės rajono, Utenos rajono ir Visagino savivaldybės.

Vėluojama atrinkti ir pradėti finansuoti kompleksinių mažiausių miestų, miestelių ir kaimo vietovių vystymo projektų, skirtų socialinei atskirčiai ir skurdui mažinti, įgyvendinimą regionų plėtros tarybų išskirtose tikslinėse teritorijose (*Vidaus reikalų ministerija*).

Mokslo rezultatų komercinimas ir inovatyvių įmonių veiklos plėtra, skatinant viešas ir privačias investicijas

Vyriausybė ir Europos kosmoso agentūra (EKA) sudarė Lietuvos Europos bendradarbiaujančios valstybės (EBV) plano chartiją, kuria Lietuvos įmonėms ir mokslininkams sukuriama sąlyga įgyvendinti aukšto lygio mokslo ir technologijų projektus pagal EKA programas. Lietuva, dalyvaudama EKA veikloje, skatina kosmoso sektoriaus plėtrą šalyje, siekia padidinti Lietuvos ūkio inovacinį potencialą, plėtoti kosmoso technologijomis bei duomenimis iš kosmoso grindžiamų paslaugų viešajam sektoriui ir piliečiams teikimą. Įsitraukimas į EKA veiklą Lietuvos mokslo ir verslo subjektams reiškia galimybę dalyvauti pripažintame aukščiausio lygio tarptautiniame mokslo, technologijų ir inovacijų tinkle.

Siekiant ugdyti perkančiųjų organizacijų gebėjimus, suorganizuotas inovacijų paklausos skatinimo seminaras. Dalyviai supažindinti su inovatyviųjų ir ikiprekybinių pirkimų samprata, Lietuvos bei užsienio šalių patirtimi vykdant inovatyviuosius ir ikiprekybinius pirkimus. Pristatytas Lietuvos ikiprekybinių pirkimų modelis bei Ikiprekybinių pirkimų vykdymo tvarkos aprašo reikalavimai. Seminare dalyvavo 71 dalyvis, atstovaujantis 42 perkančiosioms organizacijoms.

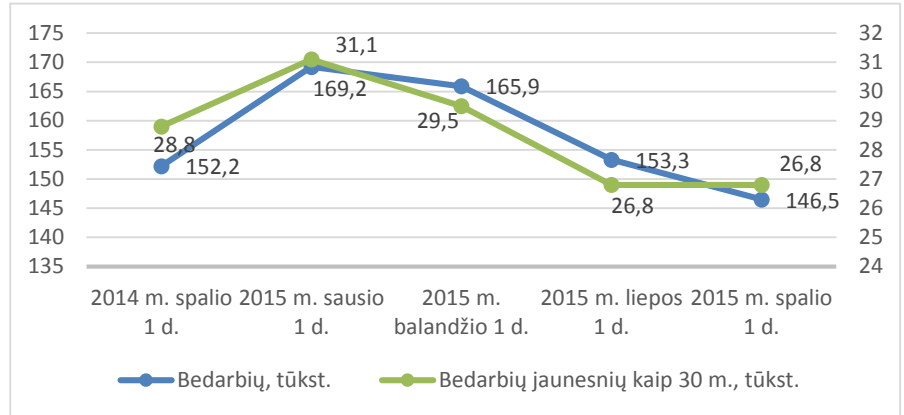
Nedarbo (ypač struktūrinio) mažinimas ir socialinės įtraukties didinimas

Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2015 m. spalio 1 d. teritorinėse darbo biržose registruota 146,5 tūkst. darbo neturinčių asmenų, ir jie sudarė 8,1 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų (2014

m. spalio 1 d. registruota 152,2 tūkst. darbo neturinčių asmenų, ir jie sudarė 8,4 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų).

2015 m. spalio 1 d. šalies teritorinėse darbo biržose bedarbiais registruota 74 tūkst. moterų ir 72,5 tūkst. vyrų. Palyginti su 2014 m. spalio 1 d. duomenimis, bedarbių moterų sumažėjo 4,8 tūkst. (buvo 78,8 tūkst.), bedarbių vyrų – 0,9 tūkst. (buvo 73,4 tūkst.).

Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2015 m. spalio 1 d. teritorinėse darbo biržose registruota 26,8 tūkst. bedarbių, jaunesnių kaip 30 metų, iš jų 13,3 tūkst. – iki 25 metų (2014 m. spalio 1 d. registruota 28,8 tūkst. jaunuolių iki 29 metų, iš jų 15 tūkst. – iki 25 metų).

2

*pav. Asmenų registracijos darbo biržoje pokyčiai
Šaltinis – Lietuvos darbo biržos duomenys*

Per 2015 m. sausio – rugsėjo mėnesius į teritorines darbo biržas ieškodami darbo kreipėsi 69,9 tūkst. jaunų asmenų iki 29 metų, iš jų 45 tūkst. įdarbinta (apie 64 proc.), o 16,7 tūkst. dalyvavo aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse. Veiklą pagal verslo liudijimą pradėjo 7,1 tūkst. jaunuolių, 265 jauniems bedarbiams sudarytos galimybės praktinius įgūdžius įgyti tikroje darbo vietoje.

2015 m. planuojama įgyvendinti 96 vietinių užimtumo iniciatyvų projektus (įsteigti 394 naujas darbo vietas). Projektai, skirti naujoms darbo vietoms teritorijose, kuriose bedarbių daugiau negu vidutiniškai šalyje, įgyvendinami 32 savivaldybių, iš jų 7 – atskirų savivaldybių 11 seniūnijų teritorijose.

Kvalifikaciją įgijo ir persikvalifikavo 966 ilgalaikiai bedarbiai ir 1 059 asmenys, nedirbę 2 metus ir ilgiau, į profesinį mokymą įgyti kvalifikacijos nusiųsti 3 727 nekvalifikuoti bedarbiai.

Toliau plėtojamos integralios pagalbos (socialinių paslaugų ir slaugos) asmens namuose paslaugos, 21 savivaldybėje įgyvendinami bandomieji projektai: telkiamos mobilios slaugos ir socialinių paslaugų specialistų komandos, konsultuojančios artimuosius, prižiūrinčius savo šeimos narius – neįgalius ar senyvo amžiaus artimuosius. Nuo projektų vykdymo pradžios (2013 m.) integrali pagalba suteikta 1 417 asmenų (t. y. net 60 proc. daugiau, nei numatyta pradėdant projektus, konsultuoti 1 268 asmenys, t. y. 47 proc. daugiau, nei planuota).

Finansuojami 428 konkurso būdu atrinkti socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektai 60 savivaldybių (4,5 proc. daugiau nei 2014 m.), kuriuos įgyvendina neįgaliųjų socialinės integracijos srityje veikiančios organizacijos.

Stengtasi, kad profesinis mokymas taptų dar prieinamesnis ir lankstesnis, ypač nekvalifikuotiems darbuotojams ar asmenims, siekiantiems patobulinti turimą kvalifikaciją. Patobulintas Formaliojo profesinio mokymo programų rengimo ir įteisinimo tvarkos aprašas – kvalifikacijos įgijimo procesas suskaidytas į modulius – galima sutrumpinti mokymosi laiką įteisinus jau turimas žinias ir kompetencijas, pratęsti pradėtą mokymąsi po pertraukos toje pačioje ar kitoje profesinio mokymo įstaigoje. Darbdaviai ir teritorinės darbo biržos taip pat gali naudotis atskirais

formaliojo profesinio mokymo moduliais, nes tai leidžia efektyviau planuoti laiką asmenims, kurie tobulina kvalifikaciją. 2014–2015 m. parengtos ir aprobuotos 36 modulinės profesinio mokymo programos, iš jų 17 programų šiais metais įregistruota Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre.

Atnaujintas Formaliojo profesinio mokymo organizavimo tvarkos aprašas, kuriame apibrėžta pameistro samprata ir nustatyta, kaip organizuojamas mokymas pameistrystės forma. Nuo 2014 m. pameistrystės organizavimo forma išbandoma Vilniaus Jeruzalės, Vilniaus Žirmūnų, Panevėžio, Šiaulių darbo rinkos mokymo ir Klaipėdos profesinio mokymo ir reabilitacijos centruose įgyvendinant projektą „Profesinis mokymas pameistrystės forma darbo rinkos mokymo centruose“. Iš viso projekto įgyvendinimo metu nuo 2014 m. apmokyti 1 136 asmenys, iš jų per 2015 m. I–III ketvirčius – 267 asmenys. Net 98 proc. pameistrystės būdu apmokytų asmenų šiuo metu yra įsidarbinę.

Pasirašytas Baltijos šalių pameistrystės aljansas, kurio tikslas – padidinti visų Baltijos šalių profesinio mokymo srities parengtų specialistų konkurencingumą, šio mokymo prestižą ir patrauklumą ir paskatinti profesinio mokymo plėtrą regionuose. Vienas iš aljanso uždavinių – įtraukti visų trijų šalių socialinius partnerius ir profesinio mokymo teikėjus į Baltijos šalių pameistrystės aljanso veiklą.

Įgyvendintas projektas „Kvalifikacijų formavimas ir modulinio profesinio mokymo sistemos kūrimas“, kuris inicijuotas siekiant pagerinti į darbo rinką išleidžiamų darbuotojų kompetenciją ir sukurti naujoviškas, švietimo ir ūkio poreikius atitinkančias modulines profesinio mokymo programas. Dešimtyje ūkio sektorių aprašyti svarbiausi skirtingų lygių kvalifikacijos profesiniai standartai bus tiesiogiai naudojami rengiant profesinio mokymo programas ir kuriant kompetencijų vertinimo priemones. Modulinio profesinio mokymo sistema profesinio mokymo įstaigose bus diegiama palaipsniui.

Informacinių išteklių infrastruktūros optimizavimas

Sukurta pažangi baudžiamojo proceso informacinė sistema (IBPIS) – vadinamoji „eByla“, kurioje galima saugoti duomenis apie kriminalinius nusikaltimus, ikiteisminius tyrimus, svarbią baudžiamojo proceso informaciją nuo nusikalstamos veiklos pradžios iki apkaltinamojo nuosprendžio galiojimo pabaigos, informacinę ir administracinę teisės pažeidimų nagrinėjimo praktiką.

Lietuvoje pradėjo veikti nauja elektroninių paslaugų sistema, skirta asmenims paskirtoms baudoms administruoti. Nuo šiol administracinius pažeidimus įvykdę ir už juos nubausti asmenys, prisijungę prie Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (VMI) elektroninių paslaugų srities „Mano VMI“, matys nuo 2015 m. liepos 1 d. jiems paskirtas baudas ir galės elektroniniu būdu jas sumokėti. Naujoji sistema leis sumažinti administracinę naštą institucijoms, nagrinėjančioms administracinių teisės pažeidimų bylas. Jų darbuotojams nebereikės užsiimti baudų išieškojimu – šis procesas perduodamas VMI.

Įgyvendinta viena didžiausių ir sudėtingiausių 2015 m. viešojo sektoriaus paslaugų perkėlimo į elektroninę erdvę iniciatyvų – Lietuvos 65 savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių teikiamos ir administruojamos paslaugos, skirtos gyventojams ir verslo įmonėms, perkeliamos į elektroninę erdvę.

Sukurta IT sistema skatins naudotis elektroninėmis administracinėmis paslaugomis, didins savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių veiklos skaidrumą ir efektyvumą, trumpinant administracinių paslaugų teikimo trukmę, leis paprastai ir greitai gauti reikiamas paslaugas. Technologinėmis priemonėmis savivaldybės darbuotojai galės reikalingą informaciją gauti iš kitų valstybės informacinių sistemų ar registrų (pvz., VĮ Registrų centro, „Sodros“).

Vyriausybė patvirtino Nacionalinės elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinės sistemos nuostatus ir nustatė pareigą Vyriausybei atskaitingoms institucijoms ir įstaigoms nuo 2016 m. sausio 1 d. korespondenciją tarpusavyje ir kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims siųsti tik per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo informacinę sistemą, jeigu nėra poreikio įteikti popierinį dokumento originalą.

II. ŠALIES ŪKIO FINANSINIO TVARUMO UŽTIKRINIMAS IR NUOSEKLUS BIUDŽETŲ PAJAMŲ DIDINIMAS

Nuoseklus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų visumos deficito mažinimas ir savivaldos finansinės drausmės stiprinimas

Lietuvos Respublikos 2016 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansiniai rodikliai parengti remiantis ekonominės raidos scenarijumi, kad 2016 m. BVP augs 3,2 proc., vidutinė metinė infliacija sieks 1,4 proc., darbo užmokestis augs vidutiniškai 5,3 proc., nedarbo lygis sumažės iki 8,8 proc. Vyriausybė 2015 m. rugsėjo 30 d. valstybės biudžeto projektą pateikė svarstyti Seimui.

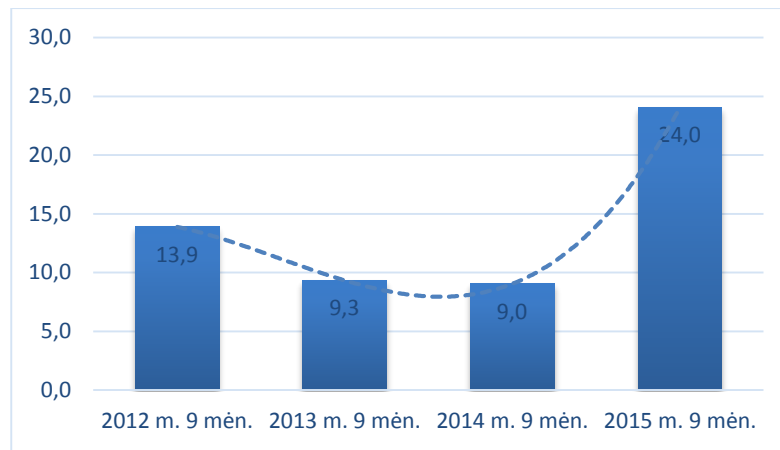
Numatomos 2016 m. valstybės biudžeto pajamos kartu su ES lėšomis – 8,004 mlrd. eurų (0,2 proc. daugiau nei planuotos 2015 m. (7,989 mlrd. eurų), o išlaidos – 8,655 mlrd. eurų (258,7 mln. eurų daugiau nei šiemet). Biudžeto deficitas kitamet turėtų siekti 651,5 mln. eurų – 243 mln. eurų daugiau, nei numatyta 2015 m. (408 mln. eurų) Lietuvai įsivedus eurą. 2016 m. Lietuvos biudžeto projektas, apimantis visų valdžios sektoriui priskirtinų biudžetų finansinius rodiklius, pirmą kartą yra pateiktas EK vertinimui.

Planuojama, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2016 m. biudžeto pajamos sudarys apie 3 343 mln. eurų (3,2 procento daugiau, nei patvirtinta 2015 metais), o išlaidos – apie 3 439 mln. eurų (1,3 procento daugiau, nei patvirtinta 2015 m.). Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo 2016 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas pateiktas svarstyti Seimui.

Šešėlinės ekonomikos mažinimas

Siekdama gerinti pridėtinės vertės mokesčio administravimą, VMI atliko daugiau nei 5 600 kontrolės veiksmų (per 2014 m. I–III ketvirčius – 3 419 veiksmų) ir nustatė 40,6 mln. eurų papildomai mokėtinų sumų (per 2014 m. I–III ketvirčius – 47,3 mln. eurų).

Dėl muitų teisės aktų pažeidimų Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnai sulaukė prekių, kurių preliminari vertė – 24,033 mln. eurų (2,7 karto daugiau nei tą patį 2014 m. laikotarpį). Iš viso per 2015 m. I–III ketvirčius nustatyti 9 636 pažeidimai. Visų pažeidimų, palyginti su pažeidimais, nustatytais per tą patį 2014 m. laikotarpį (iš viso 11 295 pažeidimai), sumažėjo 15 procentų. Per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos Respublikos muitinė pagal kompetenciją pradėjo 194 ikiteisminius tyrimus dėl nusikalstamų veikų.

3 pav. Sulaikytų prekių preliminari vertė, mln. eurų
Šaltinis – Finansų ministerijos duomenys

Valstybinė darbo inspekcija nelegalaus darbo, darbo ir poilsio laiko pažeidimų prevencijos ir kontrolės srityje atliko 5 475 inspektavimus, t. y. 38,5 proc. daugiau, nei tuo pačiu 2014 m. laikotarpiu (3 954 inspektavimai). Patikrinti 5 182 ūkio subjektai (2014 m. – 3 707 ūkio subjektai). Nustatyti 967 neteisėtai dirbę asmenys (2014 m. – 937 asmenys). Nustatyti 439 asmenys, kurie dirbo pažeisdami darbo ir poilsio laiko režimą arba kuriems nebuvo mokamas nustatytas atlygis už darbą poilsio dienomis, viršvalandinį ir naktinį darbą.

Kovos su korupcija stiprinimas

Vyriausybė patvirtino Nacionalinės kovos su korupcija programos įgyvendinimo tarpinstitucinį veiklos planą. Jame ypač daug dėmesio skiriama valstybės institucijų ir įstaigų veiklos ir sprendimų viešumo užtikrinimui, korupcijos prevencijos stiprinimui srityse, susijusiose su išskirtinai didele korupcijos rizika: viešųjų pirkimų, sveikatos priežiūros paslaugų, atliekų tvarkymo, taip pat antikorupciniam visuomenės švietimui ir sąmoningumo, nepakantumo ugdymui. Be to, daugiau dėmesio nei anksčiau skirta korupcijos privačiame sektoriuje problemai.

Vyriausybė rekomendavo perkančiosioms organizacijoms viešojo pirkimo sutartyse nustatyti, kad tiekėjai teiktų tik elektronines sąskaitas. Platesnis elektroninių sąskaitų naudojimas atliekant viešuosius pirkimus padės pereiti prie visiškai elektroninio viešųjų pirkimų proceso, dėl to dar labiau skaidrės viešieji pirkimai ir mažės korupcijos apraiškų tikimybių.

Per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnų iniciatyva nustatytas 341 neteisėtas pinigų siūlymo atvejis, iš to skaičiaus dėl 31 atvejų pradėti ikiteisminiai tyrimai nusikalstamai veikai – papirkimui – nustatyti.

Valstybės nekilnojamojo turto centralizuoto valdymo įdiegimas

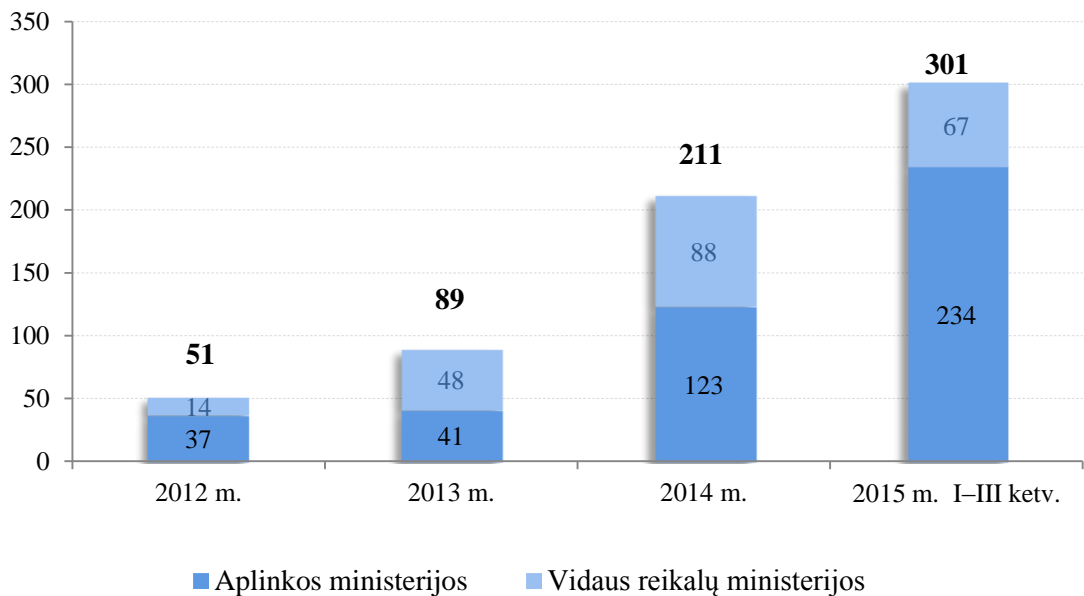

Vėluojama sukurti Valstybės turto informacinę paieškos sistemą (VTIPS), kurios paskirtis – efektyviai valdyti valstybės nekilnojamąjį turtą. Sistemos bandomosios eksploatacijos metu paaiškėjo papildomo funkcionalumo poreikis, todėl ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamas projektas pratęstas, kad VTIPS būtų naudojama pagal sistemai keliamus tikslus ir uždavinius (*Finansų ministerija*).

III. ENERGINIO EFEKTYVUMO IR ENERGETINIO SAUGUMO DIDINIMAS

Energijos vartojimo efektyvumo didinimas (daugiabučių gyvenamųjų namų ir viešųjų pastatų renovavimas, šilumos ir kitos viešosios infrastruktūros tinklų modernizavimas)

Pagal Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą per 2015 m. I–III ketvirčius baigtas modernizuoti 301 daugiabutis namas (iš jų 234 namai – koordinuojant Aplinkos ministerijai, 67 namai – Vidaus reikalų ministerijai), parengti ir suderinti 346 daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planai (259 namai modernizuoti pagal savivaldybių energinio efektyvumo didinimo programas, 87 namai – gyventojų iniciatyva).

4 pav. Atnaujintų (modernizuotų) pagal Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą daugiabučių namų skaičius
Šaltiniai: Aplinkos ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Šiuo metu pagal sudarytas statybos rangos darbų sutartis įgyvendinami 1 258 atnaujinimo (modernizavimo) projektai, iš jų 300 projektų numatoma užbaigti 2015 m. Projektus įgyvendinantiems butų ir kitų patalpų savininkams valstybės biudžeto lėšomis teikiama valstybės parama 2015 m. II pusmetį padidinta nuo 10,1 mln. iki 17,5 mln. eurų, iš jų per I–III ketvirčius panaudota 10,1 mln. eurų.

Patikrinta, kaip įgyvendinami 532 atnaujinamų (modernizuojamų) daugiabučių namų projektai, nustatyti 44 teisės aktų pažeidimai (8,7 proc. visų patikrintų atnaujinamų (modernizuojamų) pastatų). Dažniausi pažeidimai: nepranešama apie statybos pradžią, nukrypstama nuo neesminių projektų sprendinių, statybos techninis prižiūrėtojas neapsidraudęs privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu ir pan.

Skatinant daugiabučių namų butų savininkus modernizuoti (atnaujinti) daugiabučius namus ir formuojant palankią visuomenės nuomonę apie Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą, teikiama išsami informacija apie paramos teikimo sąlygas ir procedūras. Surengta 60 seminarų gyventojams, jiems atstovaujančioms ir juos vienijančioms organizacijoms, 40 mokymo renginių bendrojo naudojimo objektų valdytojų kvalifikacijai tobulinti, suteiktos 10 208 konsultacijos. Dažniausi skambinančiųjų į karštąją liniją klausimai su atsakymais paskelbti interneto svetainėje [www.atnaujinkbusta.lt](http://atnaujinkbusta.lt) (<http://atnaujinkbusta.lt/duk/>).

Tolesnis strateginių energetikos projektų įgyvendinimas (tarpvalstybinių elektros jungčių su Švedija ir Lenkija statyba; aktyvus ES bendro intereso projektų įgyvendinimas, integruojantis į ES energetikos rinką ir kontinentinės Europos elektros energetikos tinklų sinchroninę zoną)

Lietuvos nuosekliomis pastangomis energetinio saugumo klausimai ES darbotvarkėje pripažinti prioritetiniais, jų sprendimams europiniu lygiu skiriamas ypatingas dėmesys. Lietuva tampa regioninių energetinio saugumo klausimų sprendimų iniciatore ir aktyvia dalyve. Kuriant ES Energetikos sąjungą, Lietuva nuolat akcentuoja bendros ES energetikos rinkos sukūrimą ir reikalingų jungčių tarp šalių užbaigimą, energijos tiekimo šaltinių diversifikavimą, sustiprintą regioninį bendradarbiavimą. Svarbu, kad būtų sustiprintas Baltijos šalių energetinis saugumas, užtikrintas Baltijos šalių sinchronizacijos su Europos kontinentiniais tinklais (KET) projekto įgyvendinimas, Lietuvos ūkiui sudarytos vienodos konkurencinės sąlygos su trečiųjų šalių energijos gamintojais.

2015 m. III ketvirtį toliau bendradarbiauta su EK, Baltijos šalimis ir Lenkija dėl Baltijos šalių elektros sistemos sinchronizacijos su KET įgyvendinimo. 2015 m. pradžioje už energetiką atsakingi Baltijos šalių ministrai pasirašė Energijos tiekimo saugumo deklaraciją. Joje pažymima, kad Baltijos šalių sinchronizacija su KET yra būtina sąlyga, siekiant didinti energetinį saugumą elektros energijos sektoriuje. 2015 m. vasarį patvirtintas Sinchronizacijos veiksmų planas. Lietuva, siekdama mažinti trečiųjų šalių įtaką Lietuvos integracijos siekiams, nuolat pabrėžia bendros ES pozicijos būtinybę, kad dialogas su Rusija vyktų po to, kai bus parengtos reikiamos studijos ir priimti sprendimai ES viduje. Tokią poziciją palaiko EK vadovybė, kuri teigia, kad Baltijos šalių sinchronizacija yra paskutinė trūkstama grandis norint neutralizuoti Rusijos energetinės politikos įtaką regione.

Lenkijos ir Lietuvos dujotiekių jungtis (GIPL) yra strategiškai svarbus jungiamasis energetinės salos naikinimo ir bendros Baltijos šalių dujų rinkos integracijos į ES rinką elementas. Po intensyvių Lietuvos ir Lenkijos derybų, tarpininkaujant EK, 2015 m. rugsėjo 4 d. pasiektas susitarimas dėl GIPL projektų sąnaudų pasidalijimo ir patvirtintas GIPL finansavimo schemos veiksmų planas. Pradėtas rengti dujotiekių jungties Lietuvos Respublikos teritorijoje specialusis planas. Šiame etape numatoma parengti teritorijų planavimo sprendinius GIPL dalies Lietuvos teritorijoje vystomam projektui įgyvendinti, taip pat nustatyti optimalias žemės juostas ar plotus, kurie bus skirti naujos dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos statybai Lietuvos teritorijos dalyje. Bendras dujotiekio ilgis 534 km, iš jų apie 177 km bus nutiesta Lietuvos teritorijoje. Numatoma GIPL projekto vertė – 558 mln. eurų, iš jų Lenkijos teritorijoje – 422 mln. eurų, Lietuvos teritorijoje – 136 mln. eurų. Planuojama GIPL eksploatacijos pradžia – 2019 m. pabaiga.

Vėluojama pradėti dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos servituto sutarčių su žemės sklypų savininkais sudarymo procesą Lietuvos Respublikos teritorijoje. Dėl ilgiau negu planuota užtrukusio Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos rengimo ir tvirtinimo servituto sutarčių pasirašymo procesą tikimasi pradėti 2015 m. IV ketvirtį (*Energetikos ministerija*).

Šilumos ūkio pertvarka Vilniuje ir Kaune, siekiant gerokai sumažinti šilumos kainas vartotojams

Vyriausybė patvirtino Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programą. Įgyvendinus šioje programoje numatytus projektus ir priemones, šilumos energijos gamybos kaina Vilniuje ir Kaune turėtų sumažėti apie 30 proc., palyginti su 2013 m., o atliekų ir biokuro

kogeneracinės elektrinės patenkintų iki 60 proc. Vilniaus ir Kauno miestų centralizuotos šilumos poreikio.

Energetikos įmonių grupė „Lietuvos energija“ ir UAB „Fortum Heat Lietuva“ priėmė sprendimą įkurti bendrą įmonę, kuri statys atliekomis kūrenamą kogeneracinę jėgainę Kaune. Kogeneracinės jėgainės eksploataciją numatoma pradėti 2019 m.

IV. ŠVIETIMO, MOKSLO, KULTŪROS IR SVEIKATINIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS GERINANT ŠIŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ IR PRIEINAMUMĄ

Studijų prieinamumo ir tarptautinio konkurencingumo didinimas

2015 m. gerai besimokantiems valstybės nefinansuojamose vietose studijuojantiems studentams padidintas finansavimas už studijas sumokėtai kainai kompensuoti – skirta 86 proc. daugiau lėšų nei 2014 m. Padidinus finansavimą, numatoma, kad už studijas sumokėta kaina bus kompensuojama 10 proc. valstybės nefinansuojamose vietose studijuojančių studentų.

Vyriausybė patvirtino, kad 2015 m. valstybė finansuos studijas per 4,5 tūkst. pirmakursių magistrantų ir pusei tūkstančio doktorantų. Magistrantūros ir doktorantūros studijų finansavimas ir vietų šiose studijose skaičius, palyginti su 2014 m., išliks stabilus.

Parengtos Švietimo įstatymo pataisos, leisiančios nuo 2016 m. rugsėjo 1-osios įteisinti privalomą priešmokyklinį ugdymą, kad visi vaikai turėtų lygias galimybes pasirengti mokytis pagal pradinio ugdymo programą. Rengiantis privalomam priešmokykliniam ugdymui, atnaujintas priešmokyklinio ugdymo turinys nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. diegiamas priešmokyklinio ugdymo programas vykdančiose ugdymo įstaigose. Organizuojamos viešosios diskusijos su tėvais, pradinių klasių mokytojais, progimnazijų asociacijų atstovais; priešmokyklinio ugdymo viešinimo straipsniai skelbiami e. portaluose www.ikimokyklinis.lt; www.delfi.lt ir kt., žurnaluose „Valstybė“, „Mažylis“, regioninėje spaudoje ir kt.

Didinant tarptautinį studijų konkurencingumą, vykdomos 33 jungtinės studijų programos – 2 ar daugiau universitetų, dažniausiai iš skirtingų šalių, kartu vykdomos studijų programos. Jungtinių studijų programų absolventai gauna jungtinį diplomą, 2 (arba 3) skirtingų šalių aukštojo mokslo diplomus arba diplomą su jungtinės studijų programos baigimo pažymėjimu. Kadangi 2016 m. daugiau dėmesio bus skiriama ne jungtinių studijų programų skaičiaus didėjimui, bet jų kokybei, dar 2015 m. planuojama patikslinti jungtinių studijų programų bendruosius reikalavimus.

Parengtos socialinės-pilietinės veiklos organizavimo ir vertinimo rekomendacijos, kurių tikslas – pateikti socialinės-pilietinės veiklos gerosios praktikos idėjų, paskatinti mokyklas veiksmingiau organizuoti mokinių socialinę-pilietinę veiklą. Rekomendacijos skirtos bendrojo ugdymo mokyklų mokytojams, klasės auklėtojams ir socialiniams pedagogams, atsakingiems už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą mokyklose.

Vėluojama įdiegti lietuvių kalbos pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, bendras visoms Lietuvos mokykloms. Atliekant šį darbą, atnaujinti lietuvių kalbos pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų, kuriomis siekiama suteikti mokiniams humanitarinio išsilavinimo pagrindus, būtinus jauno asmens moralei, intelektinei, tautinei bei pilietinei brandai, projektai ir pateikti Bendrojo ugdymo tarybai (*Švietimo ir mokslo ministerija*).

Sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo didinimas

Nuo 2015 m. lapkričio 2 d. pradėjo veikti viena pagrindinių e. sveikatos sistemos dalių – elektroninis receptas (e. receptas). Vaistų išrašymo procedūra bus paprastesnė, gydytojas galės tiksliai žinoti, kokie vaistai pacientui paskirti, ar jis įsigijo šiuos vaistus ir pan. Ši naujovė taupys ir medikų, ir pacientų laiką, padės gauti kokybiškesnes sveikatos priežiūros paslaugas ir iš esmės pakeis sveikatos įstaigų darbą.

Gerinant sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą sergantiesiems širdies ir kraujagyslių ligomis, 2015 m. ES struktūrinių fondų lėšomis dauguma ligoninių aprūpintos šiuolaikiška širdies ir kraujagyslių ligų diagnostikos ir gydymo įranga – moderniais echokardiografais, reanimacinėmis lovomis, veloergometrijos kompleksais, elektrokardiografais, darbinėmis stotimis vaizdams analizuoti ir apdoroti ir kt. Atnaujintos patalpos (atlikta rekonstrukcija / einamasis remontas), kuriose teikiamos paslaugos sergantiesiems širdies ir kraujagyslių ligomis.

Iki šiol šalyje veikė 5 specializuoti sporto medicinos centrai Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apskrityse. Siekiant didinti sporto medicinos paslaugų prieinamumą kaimo ir miestelių vaikams, įsteigta nuotolinė Lietuvos sporto medicinos centro sporto medicinos gydytojo darbo vieta Utenoje. Nuo 2015 m. rugpjūčio 1 d. specializuotos sporto medicinos paslaugos (pirminis ir profilaktinis sportuojančių asmenų sveikatos tyrimas, sporto medicinos gydytojo konsultacija, sportinių traumų gydymas, atsigavimo po fizinių krūvių programų vykdymas ir pan.) teikiamos ir Utenos apskrities gyventojams, siekiantiems aukštų sportinių rezultatų ar sportą pasirinkusiems kaip laisvalaikio formą.

Kultūros prieinamumo didinimas, pritaikant kultūros objektus visuomenės socialinėms ir ekonominėms reikmėms

Siekiant plėtoti bendrą Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo ir sklaidos sistemą ir sukurti skaitmeninio turinio ilgalaikio išsaugojimo sistemą, patvirtinta Skaitmeninio kultūros paveldo aktualinimo ir išsaugojimo 2015–2020 metų programa. Kultūros paveldas Lietuvoje bus skaitmeninamas koordinuotai, efektyviai naudojant sukurtą skaitmeninio centrų infrastruktūrą, suskaitmenintą kultūrinį turinį, skatinant bendradarbiauti įvairias institucijas, kuriančias bendrus e. sprendinius ir paslaugas.

Siekiant lankytojams teikti modernias paslaugas ir kultūros produktus, 21 muziejuje įdiegti arba diegiami inovatyvūs ir interaktyvūs šiuolaikinių technologijų naudojimu pagrįsti kūrybiniai sprendiniai. Pavyzdžiui, K. M. Sarbievijaus kultūros centre sukurta 3D edukacinė pasaka „Kražių kolegijos istorija“; Žaislų muziejus parengė naujausią edukacinį projektą „Muziejus mano delne“, kuris leis įvairaus amžiaus ir pomėgių lankytojams dar išsamiau ir smagiau tyrinėti muziejaus akmens amžių ir viduramžių ekspozicijas; Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus lauko parodos „Dingęs Kaunas“ atidarymo metu surengė orientacinį žaidimą, kuriame dalyvavo net 76 komandos (380 žmonių). Lankytojų įtraukimas į edukacines veiklas yra vienas pagrindinių moderniosios muziejininkystės principų.

V. EUROPOS SAJUNGOS, UŽSIENIO IR GYNYBOS POLITIKOS STIPRINIMAS

Glaudesnė sąveika su Europos Sąjungos ir NATO valstybėmis narėmis, glaudesnis bendradarbiavimas su kaimynais

Nuolat palaikomas aktyvus dialogas su Baltijos ir Šiaurės valstybėmis (NB8), Lenkija, Vokietija, Jungtine Karalyste ir Prancūzija – organizuojami aukšto lygio dvišaliai susitikimai ir darbo konsultacijos. Juose aptariami aktualūs dvišaliai politiniai ir ekonominiai klausimai, regioninis bendradarbiavimas, saugumo iššūkiai, aktualūs ES darbotvarkės klausimai. Per 2015 m. I–III ketvirčius įvyko 37 aukšto lygio susitikimai su ES ir NATO valstybių narių atstovais. Įvyko NB8 parlamentų pirmininkų, NB8 užsienio reikalų ministrų, NB8 ir Višegrado šalių užsienio reikalų ministrų, NB8 politikos direktorių susitikimai, NB8 parlamentų pirmininkų vizitas į Ukrainą, NB8 ir JAV atstovų konsultacijos *E-Pine* formatu, Baltijos Ministrų Tarybos ministrų pirmininkų neformalus susitikimai, organizuotas pirmasis bendras Lietuvos ir Latvijos vyriausybės posėdis ir kt.

Lietuvos iniciatyva strateginė komunikacija toliau išlieka vienu iš ES darbotvarkės klausimu. Lietuva, siekdama bendro ES atsako į trečiųjų šalių vykdomą dezinformacijos ir propagandos kampaniją, parengė ir išplatino diskusinį dokumentą dėl ES strateginės komunikacijos, kviečiantį ES institucijas aktyviai kovoti su Rusijos propaganda ir pristatantį ES strateginės komunikacijos stiprinimo priemones.

Aktyviai dalyvauta formuojant ir įgyvendinant ES Rytų partnerystės politiką. Ypač daug dėmesio Lietuva skiria politinės ir ekspertinės paramos Gruzijai, Moldovai ir Ukrainai teikimui įgyvendinant šių šalių ir ES asociacijos susitarimus. Iki 2015 m. spalio ES asociacijos susitarimus su Gruzija, Moldova, Ukraina ratifikavo 25 iš 28 ES valstybių narių. Lietuva ir toliau aktyviais veiksmais siekia, kad būtų išlaikytas ES dėmesys Rytų partnerystės programai, suteikta parama Ukrainai, Moldovai ir Gruzijai, joms vykdamas reformas ir kovojant su kylančiais ekonominiais, socialiniais ir saugumo iššūkiais. Šie klausimai aptarti 2015 m. rugsėjo 4–5 d. vykusiame neformaliame ES užsienio reikalų ministrų susitikime (Gymnich) Liuksemburge, ES vyriausiosios įgaliotinės F. Mogherini oficialaus vizito Lietuvoje metu ir kituose susitikimuose.

Nuosekliai tęsdama Krymo okupacijos ir aneksijos nepripažinimo politiką, Lietuva yra viena aktyviausių ES valstybių narių, prisidedančių prie bendros ES pozicijos dėl Rusijos išlaikymo, palaikančių paramos teikimą Ukrainai, taikų konflikto sprendimą, ribojančių priemonių Rusijai taikymą. ES Taryba nusprendė iki 2016 m. sausio 31 d. pratęsti ES ekonomines sankcijas, taikomas prekybai su Rusija konkrečiuose ekonomikos sektoriuose. Rusijos agresija Ukrainoje svarstyta 7 Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos posėdžiuose, 4 iš jų sušaukti Lietuvos iniciatyva. Lietuva buvo viena iš JT Generalinės Asamblėjos priimtos rezoliucijos dėl Ukrainos teritorinio vientisumo bendraautorių.

2015 m. rugsėjo 3 d. Vilniuje iškilmingai atidaryta NATO vadavietė – NATO pajėgų integravimo vienetas (angl. *NATO Force Integration Unit, NFIU*). Vienu metu oficialiai aktyvuoti NATO pajėgų integravimo vienetai trijose Baltijos šalyse, Lenkijoje, Bulgarijoje ir Rumunijoje. Šie NATO vadovavimo struktūros elementai sukurti siekiant geriau pasirengti priimti NATO itin aukštos parengties pajėgas ir koordinuoti tarptautines pratybas. NATO pajėgų integravimo vienetai Vilniuje

sudarys apie 40 karių, iš jų maždaug pusę deleguos sąjungininkai. Planuojama, kad štabe dirbs atstovai iš daugiau nei 10 NATO valstybių.

Siekdami užtikrinti sklandų sąjungininkų dislokavimą Lietuvos teritorijoje, toliau bendradarbiavo NATO, EUCOM (angl. *United States European Command*) ir trijų Baltijos šalių operaciniai štabai.

Aviacijos bazėje Šiauliuose vadovavimą NATO oro policijai Baltijos šalyse baigusi Norvegija misiją perdavė Vengrijai. Tai pirmas kartas, kai Vengrijos karinių oro pajėgų kariai dalyvaus šioje misijoje ir saugos NATO oro erdvę virš Baltijos valstybių. Misiją sustiprina Emario bazėje (Estija) dislokuotas Vokietijos karinių oro pajėgų kontingentas su keturiais naikintuvais „Eurofighter Typhoon“.

Lietuvoje buvo dislokuotos rotacinės JAV pajėgos, Vokietijos ir Portugalijos kontingentai. Šios pajėgos vykdė intensyvių kovinių rengimų su Lietuvos kariuomenės vienetais, kartu su kitomis sąjungininkėmis ir partnerėmis prisijungė prie tarptautinių pratybų „Kardo kirtis“, kuriose iš viso dalyvavo daugiau nei 6 tūkst. karių.

2015 m. rugsėjo 30 – spalio 1 d. vyko NATO karinių oro pajėgų treniruotė Baltijos šalių oro erdvėje, kurią jau devynioliktą kartą organizavo NATO Vyriausioji oro pajėgų vadavietė Ramšteine, Vokietijoje. Šįkart Estijoje vykusioje treniruotėje Baltijos šalių karinės oro pajėgos treniravosi kartu su NATO sąjungininkais ir partneriais – Kanados, Portugalijos, Vokietijos, Nyderlandų, Švedijos ir Suomijos karinėmis oro pajėgomis. Šia treniruote siekiama pademonstruoti NATO įsipareigojimus kolektyviniam saugumui, sąjungininkų solidarumą ir pasitikėjimą.

Gerinant priimančiosios šalies paramą, su JAV suderinti infrastruktūros darbai, kurie bus finansuojami iš Europos saugumo užtikrinimo iniciatyvos (angl. *European Reassurance Initiative*, ERI) lėšų, planai Karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose ir Lietuvos kariuomenės poligonuose Gaižiūnuose ir Pabradėje.

Toliau teikta parama Ukrainos kariuomenei: humanitarinė pagalba, reabilitacijos paslaugos, organizuotas karinis rengimas – Lietuvos kariuomenės mokykloje surengti kursai 23 Ukrainos puskarininkių instruktoriams, Sausumos pajėgų Juozo Lukšos mokymo centre – 28 Ukrainos kariams, Lietuvos karo akademijoje anglų kalbos kursus baigė 4 Ukrainos karininkai, finansuotos 2 Ukrainos karininkų studijos Baltijos gynybos koledže. Lietuvos kariuomenės specialiųjų operacijų pajėgų paramedikai dalyvavo JAV SOP pajėgų Europoje mokymo misijoje, rengusioje Ukrainos kariuomenės paramedikus.

Toliau buvo įgyvendinamas trišalės Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigados LITPOLUKRBRIG projektas – šių šalių gynybos ministrai pasirašė trišalį susitarimą dėl bendros brigados LITPOLUKRBRIG veikimo principų; suformuota trišalė koordinacinė grupė, prižiūrianti brigados veiklą, be to, 5 Lietuvos kariuomenės karininkai pradėjo tarnauti LITPOLUKRBRIG štabe Liubline (Lenkija).

Nacionalinių pajėgumų, skirtų kolektyvinei ir valstybės gynybai, stiprinimas, tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimas, NATO sąjungininkų karinių dalinių ir Aljanso kolektyvinių pajėgumų nuolatinio buvimo Baltijos regione siekimas

Atkūrus šaukimą į nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą (NPPKT), iki 2015 m. III ketvirčio pabaigos savo noru atlikti NPPKT išreiškė 2 702 karo prievolinkai, dar 658 karo prievolinkai pateikė prašymus dėl pirmumo atlikti NPPKT. Iš viso III ketvirtyje tarnybą daliniuose pradėjo 1 131 karo prievolinkas. Surinkus reikiamą karo prievolinkų skaičių, sustabdytas šaukimas Šiaulių, Klaipėdos, Alytaus, Kauno ir Panevėžio regionuose.

Atkuriant ir stiprinant Lietuvos kariuomenės kovinius pajėgumus, buvo vykdomi modernizavimo projektai, ypač daug dėmesio skirta Sausumos pajėgoms: pradėtos savaeigės artilerijos įsigijimo procedūros, vykdyti minosvaidžių, prieštankinės ginkluotės, taktinių ryšių ir transporto priemonių, individualių apsaugos priemonių įsigijimo projektai, visi Sausumos pajėgų vienetai aprūpinti taikliojo šaulio ginkluote.

Lietuvos kariai tarnavo NATO operacijos „Tvirta parama“ (angl. *Resolute Support*) štabuose, 10 Perdislokuojamo ryšių ir informacinių sistemų modulio (toliau – PRISM) ryšinių atliko tarnybą šios misijos Ryšių paramos grupėje (angl. *Resolute Support Signal Group*). Vienas karys tęsė veiklą NATO vadovaujamos operacijos „Kosovo pajėgos“ (angl. *KFOR*) Jungtinėje logistinės paramos grupėje, 6 PRISM ryšiniai – KFOR štabe, 7 PRISM ryšiniai tarnavo NATO oro gynybos vienetu Turkijoje. Vienas karininkas tęsė tarnybą ATALANTA operaciniame štabe Jungtinėje Karalystėje, du – pajėgų vadavietėje laive Džibutyje. Toliau dalyvauta ES karinio mokymo misijoje Malyje.

Nuo 2015 m. pradžios budėjimą NATO greitojo reagavimo pajėgose vykdo Sausumos pajėgų, Specialiųjų operacijų pajėgų ir Logistikos valdybos vienetai, ES Šiaurės šalių kovinėje grupėje – pėstininkų būrys, štabo karininkai ir paramą teikiantys specialistai.

Pradėta diegti Karinių oro pajėgų vienetuose NATO oro vadovavimo ir valdymo sistemos pagrindu veikiančio elemento (angl. *ASBE*) įranga – inicijuotas įrangos diegimui reikalingų statybos darbų ir ryšio įrangos, patvirtintos NATO investicijų komitete (angl. *NATO Investment Comitee*), įsigijimas per NATO ryšių ir informacijos agentūrą.

Vėjo jėginių poveikiui kompensuoti skirtų radarų (angl. *Gap Filler Radar*) įsigijimo procedūros atidėtos, kol vyksta žemės sklypų įteisinimas ir reikiamos infrastruktūros parengimas (*Krašto apsaugos ministerija*).

Vėluojama įdiegti „žemė–oras“ balso radijo ryšio su orlaiviais sistemą, nes testavimo metu buvo nustatyta techninių problemų. Jas numatoma išspręsti IV ketvirtį (*Krašto apsaugos ministerija*).

Kibernetinio saugumo stiprinimas

Nuo 2015 m. sausio 1 d. Kibernetinio saugumo ir telekomunikacijų tarnyba prie Krašto apsaugos ministerijos atlieka Nacionalinio kibernetinio saugumo centro funkcijas. Šiuo metu vykdomi kibernetinio saugumo techninės įrangos diegimo svarbios informacinės infrastruktūros objektuose darbai.

Patvirtintas Elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo) plėtros 2011–2019 metų programos įgyvendinimo Valstybės gynybos institucijų ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros objektų ir informacinių išteklių kibernetinės gynybos planas.

Nepatvirtintas Nacionalinio kibernetinių incidentų valdymo planas (*Krašto apsaugos ministerija*).

